

adskillige, hvor Elevantallet er over 100. De høiere Classers Elevantal er 40, ja, jeg har endogfaa fundet ved at see i Listerne, at der i de ældste Classer har været indtil 46 Elever. Jeg siger nu, at det er umuligt for en Elementarlærer, der skal arbejde med 100 Børn $3\frac{1}{2}$ Time om Dagen, at udrette noget Ordentligt. Man kan jo vel begribe, at naar flere af Børnene komme ind uden syn-derlig Forberedelse, uden at kjende Bogstaver eller Tal og uden at kunne haandtere noget som helst Skriveapparat, ja, undertiden uden at kunne tale reent, kan det ikke være muligt for en Lærer for et saa stort Elevantal at udrette Noget, der skal have nogen Betydning. Det skeer let — det ligger jo i den menneskelige Natur; thi det er naturligt, at Læreren vil see Frugt af sit Arbejde — at han anvender sine Kræfter paa de begavede Børn, der findes, saa at de andre Børn udsættes for at komme til at staa tilbage og derpaa at gaae over til den saakaldte Skole for forsømte Børn eller Extraskolen. Naar jeg siger, at der arbeides $3\frac{1}{2}$ Time om Dagen, saa er dette den anordningsmæssig bestemte Tid, men man vil jo ikke kunne troe, at disse $3\frac{1}{2}$ Timer virkelig alle medgaae til Undervisning; det ligger jo i Sagens Natur, at saamange Børns Oergang til en Time, Omdelingen af Apparaterne og Læsehøgerne osv. og alle slige Omstændigheder maae forforde Tider, og jeg siger vistnok ikke for Meget, naar jeg siger, at den virkelige Undervisningstid snarere er nærmere $2\frac{1}{2}$ end $3\frac{1}{2}$ Timer; jeg vil henstille til Enhver, om dette er noget passende Maal. Det er heller ikke Noget, som ikke er Skoledirectionen bekendt nok, ja i Beretningen for 1856 udtrykker Skoledirectionen for Kjøbenhavn sig saaledes: „En saadan Sammenhobning af Børn som i de kjøbenhavnske Skoler er eneetaende her i Landet“. Man har vel derefter forsøgt en Red-sættelse af Børnenes Antal til 60 i Elementarclasserne og 30—40 i de følgende; men det har ikke kunnet gjenneføres. Forholdelsen i de ældre Classer, er indtraadt, men Red-sættelsen har ikke overalt kunnet tilveiebringes i de yngre Classer uden at foretage en Deling, og derved krympede man sig, formodent-

lig af oeconomiske Hensyn. — Forholdenes Bessaffenhed have i en anden Henseende medført Forandringer, der ikke have været til Gavn for de kjøbenhavnske Skoler. Skoledirecteuren for det kjøbenhavnske Skolevæsen har faaet andre Forretninger end den, der tilkomme ham som saadan; han har nemlig faaet en ikke ringe Deel af Overstedirecteurens Forretninger fra det Dieblit af, da denne Post blev nedlagt, og det er ikke saa mange Aar efter hans Tiltrædelse af hans Post, at man jo nok tør paastaae, at det har været uheldigt for hans Gjerning som Skoledirecteur. Skole-commissionens andet lønede Medlem, som skulde deeltage væsentlig i Tilsynet, er Borgmesteren; men han er nærmest kaldet til at see paa den oeconomiske Side og til iøvrigt at rette sig efter Skoledirecteurens Dnske. Man sees saaledes, at det let kan komme dertil, at Tilsynet med Skoler, der ere saa talrige og besværlige at lede som de kjøbenhavnske, vanskeligt kan blive tilstrækkeligt, og jeg troer heller ikke, at det altid er det; det er med den bedste Villie ikke muligt at føre det nødvendige Tilsyn. Inspecteurerne have et overordentligt betydeligt Arbejde, og det tillades dem ved Siden af dette betydelige Arbejde, at undervise indtil 18 Timer om Ugen. De skulle maafee endog undervise 18 Timer, ja man kan undertiden finde, at der gaaes videre, at det tillades Inspecteurerne, naaget der er fastsat en Begrændsning af 18 Timer — saaledes betragter jeg det — at undervise i endnu flere Timer. Jeg siger: det er ikke muligt for Skoledirectionen at have tilstrækkeligt nøagtigt Indseende med Tilstanden i de kjøbenhavnske Skoler. Inspecteuren kan forsømme sine Timer, naar han vil, han kan, medens han er fraværende, overlade til en Lærer i Naboclassen at have Tilsyn med den Klasse, hvori han selv skal læse. Inspecteuren kan overdrage en Lærer i Timen at udføre det Arbejde, Skriveri, Indberetning til Skoledirectionen osv., som han selv skal gjøre, han kan undlade at see til, hvorledes Læreren udfører sin Gjerning i Timen, om han kommer i rette Tid, ikke gaaer før Tiden, ikke tilbringer Tiden med at læse Aviser, læse i Bøger eller deslige. Alt dette kan skee, det